

Evropská unie v budoucnosti prokáže, jak je možné realizovat udržitelný rozvoj, sníží své nadměrné využívání přírodních zdrojů a výrazně v evropském měřítku zmírní budoucí problémy například s rozdělováním vzácných ekologických a přírodních zdrojů na globální úrovni. Oddělení hospodářské prosperity od zhoršování

životního prostředí vytvářením základny nové čisté technologie je zřejmě nemyslitelné bez aktivní a vynalézavé politické podpory. Proto budou muset být současné politické nástroje změněny tak, aby podněcovaly efektivní využívání všech zdrojů v Unii. Zvláštní pozornost se bude muset zaměřit na řadu právních úprav, přijatých

za posledních několik desetiletí, avšak dnes už neslouží cílům, které jsou součástí nového modelu udržitelného rozvoje. Především jde o to, že do tržních cen se budou muset systematicky zahrnovat veškeré vnější náklady. Taková prověrka efektivnosti by měla vyústit v soustavu jasných signálů a stimulů všem ekonomickým

subjektům a také všem, kteří ve sféře ekonomiky rozhodují. První klíčový prvek strategické mikroekonomické politiky se jasně týká významné reorganizace a podpory základního výzkumu v oblastech, které jsou z hlediska modelu udržitelného rozvoje v evropském měřítku zvláště důležité. Tato reorganizace se týká i ekonomické

vědy, zejména oblasti takzvaného zeleného účetnictví, což je v podstatě soustavné analyzování a oceňování veškerých vnějších dopadů. Spojením přírodovědeckých a ekonomických informací se dospěje k lepšímu chápání problémů a k řešením, která se týkají využívání přírodních zdrojů a jejich relativní důležitosti. Druhý

klíčový prvek politiky se týká urychleného převádění výsledků základního výzkumu do inovací, které je možno umístit na trhu. Za tímto účelem je třeba vytvořit ucelenou soustavu praktických stimulů, kterými se budou moci ekonomické subjekty řídit při zvažování investic do nových výrobků a výrobních postupů včetně

novátorských forem organizace práce. Tím se vytvoří magický kruh důvěry mezi spotřebiteli a investory, v němž jde hlavně o projekt společnosti s udržitelnou hospodářskou budoucností. Soustava výše uvedených stimulů se týká postupného a soustavného prověřování mnoha politických nástrojů, z nichž některé se týkají celé Unie.

V této souvislosti si zvláštní pozornost zaslouží nepřímé daně za znečišťování životního prostředí, které jsou účinným způsobem vypořádávání se se skrytými dotacemi, týkajícími se vnějších nákladů, které nese společnost jako celek. Tržní ceny by tedy měly být upraveny tak, aby účinně v maximálním měřítku kryly

škodu na životním prostředí, kterou způsobuje užívání určitých výrobků. Rozpočtové regulace, zvláště předpisy, které se týkají systémů odpočtů ze zdanitelných základů, jsou velice účinným způsobem pro povzbuzení udržitelné ekonomické aktivity. Dynamiku vnitřního trhu lze orientovat tak, aby účinně vedla k optimálnímu

využívání zdrojů v Evropské unii. Zdravá konkurence v příslušné oblasti skýtá větší šanci, že povede k nezbytným technologickým změnám a k obnovování základního kapitálu. Také úpravu veřejných zakázek je možno otevřeně orientovat na plnění udržitelných cílů. Vnitřní struktura ekonomických aktivit přispěje k nejúčinnějšímu

využívání ekologických zdrojů v Evropské unii a k snížení velkých tlaků, kterým je životní prostředí v mnoha oblastech vystaveno. Totéž se přirozeně týká rozšiřování Evropské unie. Mezinárodní spolupráce a politika v mezinárodním obchodu je do značné míry podřízena politice Světové obchodní organizace. Vzhledem k tomu,

že ekologické problémy často překračují hranice jednotlivých států a mají globální aspekty, vedou k intenzivnější mezinárodní spolupráci. V mnoha případech se ukazuje, že řeší-li se cizí ekologické problémy s použitím zdrojů Unie, má to z hlediska nákladů příznivý vliv na řešení ekologických problémů uvnitř

Evropské unie. Totéž platí i o strukturálních problémech zejména v oblasti růstu a zaměstnanosti. V obou případech, má-li jít o řešení reálná a udržitelná, je třeba zvážit tento mezinárodní rozměr, zejména v souvislosti s regiony blízkými území Unie. Jedná se o střední a východní Evropu, Rusko a Středomoří. Vedle

nástrojů, jichž je třeba použít na makroekonomické úrovni, Unie do určité míry disponuje nástroji v oblasti některých konkrétních odvětví, jejichž význam pravděpodobně bude o to větší, o č více bude Evropská unie usilovat o nový již zmíněný ekonomický model. Pokud jsou současné problémy výsledkem nepřiměřených opatření

přijatých ve vzdálenější nebo méně vzdálené minulosti, není na tomto stavu věci nic nevyhnutelného. Kromě toho existují četné faktory, které jsou rychlému návratu k trvalému růstu příznivě nakloněny a jež mohou a měly by být využity. To, že se Evropské unii podařilo vytvořit největší jednotný trh na světě, je velkým

pozitivem, na němž v budoucnosti můžeme stavět, jakmile dojde k hospodářskému ozdravení. Recese, jakkoli bolestná, urychlila proces žádoucí adaptace všech firem na nové partnerské prostředí. Světová ekonomika v posledních letech nadále rostla a celá řada rozvojových zemí zaznamenala značně vysoké míry růstu. Prudký

rozvoj ekonomik na Středním východě a brzy i ve východní Evropě není pro naši životní úroveň hrozbou, ale velkou šancí. Tyto země budou na světových trzích nakupovat v míře, v jaké budou svými vývozy vydělávat. V evropském měřítku je dnes opět zaznamenáno pozitivní tempo růstu, zatímco světový obchod mimo rámec Unie se

v reálných hodnotách rozšiřuje rychleji. Je prokázáno, že žádný zázračný lék na současné problémy neexistuje. Je ale zřejmé, že existuje škála opatření, jimiž lze růstu, konkurenceschopnosti a zaměstnanosti napomoci. Dnes je nutné zhodnotit velikostní řád pravděpodobných výsledků spojených s různými opatřeními, stanovit

jejich vhodnou kombinaci a s veškerou rozhodností uvádět do života nejvhodnější strategii. To nebude jednoduché. Faktory, které v minulosti bránily realizaci správných opatření, do značné míry stále ještě existují. Zaútočit na zdroje současných problémů spojených s nezaměstnaností si žádá jednoznačný a jasný rozchod

s minulostí. To bude možné jedině v tom případě, dospěje-li se v evropském měřítku k široké shodě o směru, kterým je nezbytně nutné se vydat: a to v rámci každé jednotlivé země, mezi řídicími orgány průmyslu a pracujícími a mezi členy Evropské unie. Rada Evropy tedy nyní představuje makroekonomický rámec, který musí

politické postupy vytvořit a v němž budou naznačené strukturální zásady nejúspěšnější. Členské státy ve svých příspěvcích pro Bílou knihu do značné míry s provedeným hodnocením ekonomických charakteristik souhlasí. Volají po jasné analýze hospodářské situace s cílem zajistit, aby všichni účastníci hospodářských

a politických procesů pomohli hledat originální řešení. Problémy zaměstnanosti a konkurenceschopnosti, které leží na srdci vládám, Evropské radě, zaměstnavatelům i odborům, jsou výsledkem vývoje, jehož jsme byli po řadu let svědky, který však dosud nevyvolal přiměřenou politickou reakci. Tlaky plynoucí ze změn, kterými

prochází světová ekonomika, situaci jen dále komplikují. Výrobní procesy, a tedy i charakter zaměstnanosti zároveň prodělaly velmi zásadní změnu, kterou lze v evropském měřítku srovnat se změnami, které přivodila první průmyslová revoluce. Výkonnost ekonomik závisí na jejich schopnosti se těmto novým okolnostem úspěšně

přizpůsobit. Právě v této oblasti však Evropská unie zaostává. Makroekonomický rámec v Unii je ovlivněn několika velmi zásadními nevyváženostmi, které vedly v minulosti k vytváření začarovaného kruhu. Současné úrovně veřejných výdajů členských států Unie, zejména v oblasti sociální, se staly neudržitelnými a pohltily

zdroje, které mohly být převedeny do výrobních investic. Vyvolaly tlak na zdaňování pracovních sil a zvýšily cenu peněz. Zároveň soustavný růst ceny pracovní síly – dotýkající se jak mzdy, tak nemzdových složek a způsobený, přinejmenším zčásti, nadměrně přísnou regulací – bránil vytváření pracovních míst. Výsledkem

byl pokles dlouhodobých investic a nedostatek důvěry účastníků ekonomického procesu, což brzy vyústilo v poptávku po pracovních smlouvách. Životní nutnost obnovit stabilní makroekonomický rámec jako základ udržitelného a pracovní místa vytvářejícího růstu pocítují všechny členské státy Evropské unie.